

ČBA: Desetina Čechů se zadlužuje rizikově

Zkušenosti s půjčkou má 74 % Čechů. Rizikově se přitom chová desetina z nich a v porovnání s loňským rokem se tak situace nepatrně zlepšila. Lidé si nejčastěji půjčují od banky, splátkových společností nebo od rodiny a známých. Čtvrtina někdy využila sloučení více půjček a pětina někdy převedla půjčku k jinému poskytovateli. Vyplývá to z průzkumu České bankovní asociace a agentury Ipsos. Podíl nesplácených úvěrů podle posledních údajů klesá.

Index rizikového zadlužování ČBA je letos 10 %

Desetina lidí, kteří mají zkušenost s půjčkami, se zadlužuje problematicky. Proti loňsku, kdy šlo o 11 %, se tak situace mírně zlepšila. **S půjčkami přitom mají zkušenost tři čtvrtiny Čechů.** Nejčastěji si půjčili na auto či motorku (30 %), rekonstrukci bytu (27 %), spotřební elektroniku (26 %) a bílé elektro (26 %). Dvě třetiny Čechů (68 %) by si naopak nikdy nepůjčili na zážitky nebo dovolenou a zdrženliví jsou i pokud jde o sportovní vybavení (46 %) nebo splácení půjčky další půjčkou (41 %).

Když půjčku, tak u banky

Víc než polovina dlužníků (53 %) využila banku. U splátkových společností si pak půjčku vzala necelá třetina (28 %). Přibližně pětina si v případě potřeby půjčila od příbuzných nebo známých (23 %).

„Češi, kteří si půjčku v minulosti vzali, k tomu nejčastěji využili banku. To je dobrá zpráva, protože míra rizika je v tomto případě velmi nízká. Zarážející ale je, že lidé se často u nebankovních společností nezajímají například o to, jestli vůbec mají licenci od centrální banky. Míra rizika je v takovém případě velmi vysoká a může dojít k neočekávaným situacím, upozorňuje **Filip Hanzlík, hlavní právník a náměstek výkonné ředitelky České bankovní asociace.**

U splátkových společností si licenci u ČNB ověřovala pouze čtvrtina dotázaných. U půjček přímo od prodejců zboží to bylo ještě méně (18 %).

Kontokorent, nákup na splátky nebo spotřebitelský úvěr využili Češi nejčastěji

Zkušenosti s kontokorentem má 31 % populace, 29 % pak někdy nakupovalo na splátky. 28 % Čechů má zkušenost s jiným spotřebitelským úvěrem či půjčkou. Kreditní kartou pak někdy nakupovala čtvrtina populace. Čtvrtina Čechů si nikdy na nic nepůjčila (26 %).

Kreditní karta na běžné nákupy, kontokorent jako rezerva

45 % Čechů využívá kreditní kartu na běžné nákupy a pouze 30 % ji vnímá jako rezervu. 16 % lidí ji pak používá na speciální příležitosti, jako je cestování a podobně. U kontokorentu se situace liší a víc než polovina lidí (57 %) ho má jako rezervu. Na běžné nákupy ho pak využívá necelá desetina (9 %).

Platební morálka se paradoxně zlepšuje

Polovina Čechů (48 %), kteří si v minulosti půjčili v tuto chvíli už nic nesplácí. Ti, kterým půjčka stále běží, nejčastěji splácejí auto nebo motorku (13 %), případně rekonstrukci bytu (12 %). Schopnost lidí splácet je přitom pořád na dobré úrovni. **Je to už pár měsíců, co v bankovní statistice pravidelně zveřejňované Českou národní bankou s napětím sledujeme, zda se začíná zvyšovat podíl domácností, které se dostávají do potíží se splácením závazků vůči bankám.** V případě úvěrů domácnostem se jejich celkový objem zvýšil ke konci října o 7 miliard na 2 biliony a 131 miliard korun, přičemž podíl těch nevykonných v nominálním vyjádření stagnoval na 27 miliardách a v relativním vyjádření tak klesnul na 1,2 %. **U hypoték je tento podíl 0,58 %, stejný jako v září, šlo ale o historické minimum.**

Na to, že ekonomika podle všeho vstoupila do recese a mediální obraz je špatný, je to velmi dobrá zpráva. Souhrnné statistiky sice neposkytují plastický pohled na finanční pozici jednotlivých domácností, nicméně nadále platí, že domácnosti mají v bankách uloženo více prostředků, než kolik jim dluží, a nadále velmi dobře splácejí, říká Filip Hanzlík, hlavní právník a náměstek výkonné ředitelky České bankovní asociace.

Lidé si nejčastěji půjčují hodně, nebo naopak málo

Shodně v 17 % případů si lidé půjčují buď nad půl milionu, nebo naopak méně než 20 tisíc korun. Nejčastěji přitom proto, že nemají dostatek hotovosti (59 %). 18 % nechce čekat a šetřit na vybrané zboží, 12 % pak využívá výhodných akcí na splátky. 14 % respondentů uvedlo, že nemá možnost šetřit. Desetina (9 %) pak chtěla koupit zboží ve slevové akci a nechtěla spoléhat na to, že akce bude trvat až do chvíle, kdy bude mít peníze. 7 % lidí si vzalo půjčku, protože nechtělo sahat na svoje úspory. **9 % Čechů by si vzalo půjčku na splátku jiné půjčky, a to nejčastěji od banky (45 %), nebo příbuzných a známých (36 %).**

„Přitom právě sjednání půjčky pro splátku jiné půjčky, patří mezi velmi rizikové chování. O svůj příjem můžeme přijít ze dne na den, například kvůli zranění. Pak nejsme schopni splácet své závazky a dostáváme se do takzvané dluhové spirály. Je tedy důležité i nadále posilovat finanční gramotnost české společnosti“, dodává Michal Straka z agentury Ipsos.

Když nemohou splácet, zkusí odklad splátek

Necelá třetina dlužníků (29 %) by v případě problémů se schopností splácet zkusila s poskytovatelem půjčky vyjednat odklad splátek. Necelá čtvrtina (24 %) by si půjčila od příbuzných či známých. Téměř pětina (17 %) by pak zkusila půjčky sloučit v bance a 9 % dotázaných uvedlo, že by situaci vůbec neřešilo.

5 % Čechů plánuje půjčku, nejčastěji do 20 tisíc

V následujících 12 měsících si hodlá půjčit 5 % Čechů. Více než čtvrtina (27 %) z nich přitom chce částku do 20 tisíc korun. Od 50 do 100 tisíc si plánuje půjčit 16 % a od 100 do 200 tisíc 14 % populace. Více než půl milionu zvažuje desetina lidí, kteří si plánují půjčit. Nejčastěji je to na vybavení bytu (29 %), rekonstrukci (27 %), spotřební elektroniku (25 %) a bílé elektro (24 %).

O České bankovní asociaci

Česká bankovní asociace vznikla v roce 1990 a je dobrovolným sdružením právnických osob podnikajících v oblasti peněžnictví. V současné době sdružuje 34 členů. Rolí asociace je především zastupovat a prosazovat společné zájmy členů, prezentovat roli a zájmy bankovního sektoru vůči veřejnosti, podílet se na standardizaci postupů v bankovním sektoru a na vytváření odborných zvyklostí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie a vyvíjet aktivitu v informativní a školicí oblasti. ČBA je členem Evropské bankovní federace a EMMI. Více informací na www.cbaonline.cz.

Další dotazy zodpovíme na adrese:

radek.salsa@cbaonline.cz